

YÖK BA KANI ÖZVAR: YURT DI İ KURUMLARLA ORTAK YÜRÜTÜLEN PROJE SAYISINDA YÜZDE 38'LİK ARTI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

YÖK Başkanı Özvar: Yurt dışı kurumlarla ortak yürütülen proje sayısında yüzde 38'lik artış gerçekleşti

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar "Kovid-19 salgınının olağanüstü şartlarına rağmen 2020-2021 eğitim öğretim yılında yükseköğretim kurumlarının önceki yıla nazaran verilerinde iyileşmeler gözlemlenmiştir." dedi.

Ankara

YÖK tarafından üniversitelerin faaliyet alanlarına ilişkin süreçlerini şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesi doğrultusunda yürütmesine katkı sunmak amacıyla hazırlanan 2022 Yılı Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporları yayımlandı. 2022 yılı Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu, "https://www.yok.gov.tr/yayinlar/yayinlarimiz" adresinden, 199 üniversiteye ait izleme ve değerlendirme raporları ise "https://www.yok.gov.tr/universiteler/izleme-ve-degerlendirme-raporlari" internet adresinden kamuoyunun erişimine açıldı. Üniversite İzleme ve Değerlendirme Çalışması kapsamında her bir üniversiteye ait "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporu" ve bu raporların analiz sonuçlarını içeren "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu" olmak üzere iki ayrı rapor kamuoyunun erişimine açıldı. "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Çalışması" ile üniversitelerin yürüttüğü çalışmalarını kapsayan "eğitim ve öğretim", "araştırma-geliştirme, proje ve yayın", "uluslararasılaşma" ile "topluma hizmet ve sosyal sorumluluk" temel alanlarında 45 göstergeler belirlendi. Türkiye'nin kendine özgü şartları dikkate alınarak belirlenen göstergeler aracılığıyla üniversitelerin güçlü yönlerinin ortaya konulması ve gelişime açık alanlarının desteklenmesi amaçlanıyor. "Veri temelli, kanıta dayalı değerlendirmelerin yapılabilmesine imkan sağlamayı amaçlıyoruz." YÖK Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar, AA muhabirine, 2022 yılı Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu sonuçlarını değerlendirdi. Raporun yükseköğretim sistemine netür katkılar sağlamasını hedeflediklerine ilişkin soruya karşılık Özvar, "kamu politikası 4.0" olarak tarif edilen veri temelli, kanıta dayalı yaklaşımların hızla önem kazandığına işaret ederek, veri temelli yaklaşımın, kanıta dayalı politikaların uygulanmasına zemin hazırladığını, çeşitli üst politikaların planlanmasından uygulanmasına ve sonuçlarının takibine kadar birçok aşamada referans olduğunu anlattı. YÖK olarak bu yıl uygulamaya koydukları "Büyük Veri Projesi"nin de bu yenilik anlayışına dayandığını anlatan Özvar, projenin bir bileşeni olarak "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Çalışması"nın yürüttüklerini söyledi. Üniversitelerin, eğitim ve öğretim faaliyetlerini en üst seviyede yürüten, ekonominin ihtiyaç duyduğu profesyonelleri, üst düzey uzmanları, bilim insanlarını ve araştırmacıları yetiştiren ve ulusal inovasyon sistemlerini destekleyecek yeni bilgiler üretmede anahtar roller oynayan kurumlar olduğuna işaret eden Özvar, bu çalışmaların kamu kaynağı kullanarak yerine getirilmesine dikkati çekti. Özvar, "Dolayısıyla çalışmaları alanlarına ilişkin süreçlerin şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda yürütülmesine katkı sunmayı ve üniversitelere ilişkin veri temelli, kanıta dayalı değerlendirmelerin yapılabilmesine imkan sağlamayı amaçlıyoruz." dedi. "Son 20 yıllık süreçte Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın yükseköğretim vizyonu sayesinde yükseköğretim kurum sayımız, yaklaşık 3 kat artarak 208'e ulaştı." diyen Özvar, yükseköğretim sisteminin nicel gelişimiyle birlikte kalite odaklı dönüşüm ve gelişimini önemstediklerini ve desteklediklerini kaydetti. Kurumların izleme ve değerlendirme birimleri aracılığıyla belirlenen göstergelere ilişkin çalışmalar yürüttüklerini memnuniyetle takip ettiklerine işaret eden Özvar, yayımladıkları raporun üniversitelere ilişkin etraflı bir değerlendirme fırsatı sunacağına, yükseköğretim sisteminin iyileştirilmesine yönelik netür müdahalelerde bulunulabileceğine ve hangi alanlarda araştırmalar yapılabileceğine ilişkin ipuçları vereceğini düşündüklerini söyledi. Salgınla mücadelede göstergeledeki iyileşmeler Özvar, 2020-2021 eğitim öğretim yılını kapsayan raporda, Kovid-19 salgını sürecinin yükseköğretim sistemi üzerinde yol açtığı etkilerle ilişkin yaptığı değerlendirmede ise salgının, yakın dönem dünya tarihini etkileyen en önemli hususlardan birisi olduğuna dikkati çekti. Erol Özvar, yükseköğretim kurumlarının, salgın sürecinin olağanüstü şartlarına rağmen eğitim ve öğretim, araştırma ve geliştirme, topluma hizmet gibi temel faaliyetlerini başarıyla sürdürdüğünü vurguladı. Bu yıl Üniversite İzleme ve Değerlendirme Çalışması'nda, önceki yıllardan farklı olarak her bir göstergenin yıl bazlı deşiminin gözlenmesine imkan sağlandı. Raporla ilgili göstergenin yıl bazlı deşimine ilişkin grafikler eklendiğini, böylece son yıl göstergelerinin önceki yıllarla kolaylıkla karşılaştırılmasının mümkün hale geldiğini anlatan Özvar, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu değerlerin yıl bazlı deşimi incelendiğinde, salgının olağanüstü şartlarına rağmen 2020-2021 eğitim öğretim yılında yükseköğretim kurumlarının önceki yıla nazaran verilerinde iyileşmeler gözlemlenmiştir. Örneğin üniversitelerin düzenlediği uluslararası sempozyum, kongre ve sanatsal sergi sayısı 2018'de 2 bin 222 iken 2020 yılında Kovid-19 salgınının etkisiyle 2 bin 84'e kadar geriledi, 2021 yılında yüzde 65'in üzerinde bir artışla 3 bin 452 seviyesine ulaştı. Salgın şartlarından etkilenebilecek bir başka göstergede yurt dışı kurumlarla ortak yürütülen proje sayısıdır. Bu göstergede de salgının olumsuz etkilerine rağmen yurt dışı kurumlarla ortak yürütülen proje sayısında yüzde 38'lik artış gerçekleşti. Ancak yakın temas, yüz yüze etkileşim gerektiren ve seyahat kısıtlamalarından etkilenen az sayıda göstergede salgının açık etkisini görmek mümkündür. Bilhassa uluslararası deşim programları kapsamında Türkiye'ye gelen ve yurt dışındaki üniversitelere giden öğretim elemanlarının ve öğrencilerin sayısında belirgin etkiler görülmüştür. Bu göstergelerdeki deşimler yorumlanırken bulaş riskinin azaltılmasına dair önlemler ve salgın dönemi sınırlamaları dikkate alınmalıdır." Mezun olan doktora öğrencisi sayısında yüzde 17'lik artış Erol Özvar, 2022 yılı raporunda ortaya çıkan en önemli bulguların ne olduğunu sorulması üzerine, Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporu'nda ilk temel alanın eğitim ve öğretim olduğunu belirterek, "Bu alanda mezun olan doktora öğrencisi sayısında yüzde 17'lik bir artış görülürken ALES'te ilk yüzde 5'lik dilime giren program sayısı önceki yıl 490 iken 2021'de 536 olmuştur." diye konuştu. Raporda, 2020'ye göre 2021'de uluslararası etkinlik sayısı ortalamasının 13,1'den 19,2'ye ulaştığını, öğrencilerin yaptığı sosyal sorumluluk projesi ortalamalarının 55,5'ten 74,6'ya yükseldiğini, öğrencilerin yaptığı endüstriyel proje sayısı ortalamalarının yaklaşık 14 puanlık artış gösterdiğini bildiren Özvar, "Teknokent veya Teknoloji Transfer Ofisi (TTO) projelerine katılan öğrenci sayısı ortalaması, 2019 yılından 2020 yılına geçerken görülen 65 puanlık düşüşle 175 olarak gerçekleşti. 2021 yılında 222 seviyesine yeniden ulaştı." dedi. Programların genel doluluk oranı ortalamalarına ilişkin Özvar, "Bu oranlar, 2019 ve 2020 yıllarında yüzde 89 seviyesinde iken 2021 yılında kontenjan artışına da bağlı olarak yüzde 87,8 seviyesinde gerçekleşti. Bu yıl uygulamaya koyduğumuz politikalarla program doluluk oranlarının önemli ölçüde gelişim kaydettiğini ayrıca belirtmek isterim." dedi. Akredite lisans programı sayısının, önceki yıllarda görülen artışlarla birlikte 2021'de yaklaşık yüzde 9 seviyesine ulaştığını bildiren Özvar, "Akredite lisans programı sayısı bir önceki yıl 689 iken 2021 yılında 827'ye erişmiştir." bilgisini verdi. Özvar, doktora programlarından mezun olan öğrenci sayısının 2018'de 7 bin 250, 2019'da 8 bin 275, 2020'de 7 bin 525 iken 2021'de 8 bin 815 olduğuna dikkati çekerek, "Yükseköğretim sistemindeki gelişmeler doğrultusunda mezun sayısının gelecek yıllarda artması beklenmektedir. Mevcut öğretim üyesi sayısı dikkate alındığında gelecekte ortaya çıkması muhtemel olan öğretim üyesi ihtiyacının zorlanmadan karşılanabileceği değerlendirilmektedir." dedi. TÜBİTAK destek programı sayısında artış YÖK Başkanı Özvar, "Araştırma-Geliştirme, Proje ve

Yayın" alanındaki verileri de erlendirirken, 2021 verilerinin bir önceki yıllara kıyasla tırıldı ında, uluslararası hakemli dergilerdeki yayın sayısı ortalamasının 0,40'tan 0,44'e ula tı ını bildirdi.Özvar, konuya ili kin u bilgileri verdi:"En yüksek yüzde 10'luk dilimde atıf alan yayın sayısı, önemli bir artışla 2019'da 16 bin 256 iken 2021'de 28 bin 790'a yükselmiştir. Söz konusu göstergelere ait ortalama değerler 139'dan 154'e kadar çıkmıştır. Bu yükselişler, akademik performansın esas alındığı bir yönetim felsefesinin benimsendiğinin göstergesi olarak değerlendirilebilir.Önemli gelişim alanlarından biri de TÜB TAK tarafından verilen ulusal ve uluslararası ara tırma bursu sayısında görülmüştür. Söz konusu bursların sayısı 8 bin 87'den 2021'de 20 bin 97'ye ulaşmıştır. TÜB TAK tarafından verilen destek programı sayısı ise 10 bin 576'dan 11 bin 524'e yükselmiştir. Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen Ar-Ge projesi sayısı 9 bin 15'ten 12 bin 305'e ulaşmıştır. Dünya sıralamalarına giren üniversite sayısı önceki yıl 24'ten 34'e ulaşırken 2021'de bu sayı düzenli artışını devam ettirmiş ve 43 üniversitemiz sıralamada yer almayı başarmıştır. Söz konusu üniversitelerin 3'ü ilk 500'de yer alırken 15'i ilk 1000'de yer almıştır. Ayrıca üniversitelerin 8'i her üç sıralamada da yer almayı başarmıştır. Endüstri ile ortak yürütülen proje sayısı da 6 bin 218'den 7 bin 880'e çıkmıştır. Önemli gelişimlerden biri de üniversite laboratuvarlarında Ar-Ge, inovasyon ve ürün geliştirme kapsamında sunulan hizmetlerden elde edilen gelirlerde olmuştur. Elde edilen gelirin genel ortalaması yaklaşık 132 milyon liradan 2021'de 163 milyon liraya ulaşmıştır."Uluslararası örenci sayısında artış YÖK Başkanı Erol Özvar, bir diğer başlık olan "uluslararasılaşma" alanındaki bazı göstergelere ilişkin yıl bazlı verileri karılaştırdı.Yabancı uyruklu öğrenci sayısındaki düzenli artışın devam ettiğini, yabancı uyruklu öğrenci sayısının 2021 yılında 184 bin 46'dan 223 bin 978'e çıktığını bildiren Özvar, "stihdam edilen yabancı uyruklu doktoralı öğretim elemanı sayısı ise 2019'da 2 bin 85, 2020'de 2 bin 29 iken 2021'de 2 bin 107 olmuştur." dedi.Topluma hizmet ve sosyal sorumluluk alanıÖzvar, izlemeye esas dördüncü alan olan "Topluma Hizmet ve Sosyal Sorumluluk" alanındaki göstergelere ilişkin yıl bazlı verileri karılaştırdı ında, düzenli bir artışa kaydetti ve kamu kurumları ile ortak yürütülen proje sayısının 3 bin 61'den 4 bin 368'e, dezavantajlı gruplara yönelik düzenlenen faaliyet sayısının kayda değer bir artış oranıyla 4 bin 749'dan 8 bin 559'a ula tı ının görüldüğünü bildirdi.Erol Özvar, Engelsiz Üniversite Ödülü sayısının 418'den 2021'de 527'ye çıktığını, öğrenci başına yapılan harcama miktarının 2021'de 15 bin 825 liradan 18 bin 378 liraya yükseldiğini, sosyal sorumluluk projesi sayısının 2019'da 3 bin 850, 2020'de 3 bin 424 iken 2021'de 5 bin 977'ye ula tı ını sözlerine ekledi.

Tags: